

Hírlevél 2015/9.

- **KIADVÁNYAJÁNLÓ: UNODC GLOBAL SMART**
- **BÜNTETÉSEK AZ EU-BAN: JOGI ÁTTEKINTŐ ÉS ÖSSZEHASONLÍTÓ ALKALMAZÁS**
- **FÓKUSZBAN A VISSZAÉLÉS KÁBÍTÓSZERREL BŰNCSELEKMÉNYEK ALAKULÁSA**
- **BESZÁMOLÓ A JOGI KAPCSOLATTARTÓK ÉVES TALÁLKOZÓJÁRÓL**
- **EMCDDA TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓS DÍJ 2015**
- **EMCDDA IGAZGATÓVÁLASZTÁS**
- **UPSZ! – SZEPTEMBERI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ**

KIADVÁNYAJÁNLÓ: UNODC A SZINTETIKUS KÁBÍTÓSZEREKRŐL

Az új pszichoaktív szerek (ÚPSZ) megjelenése az egész világot érintő jelenség, amely komoly veszélyt jelenthet a népegészségügyre és a biztonságra. Ezen szerek az ellenőrzött anyagok alternatívájaként „legális” szerként kerülnek a szintetikus kábítószer piacára, így megkerülve a nemzeti és nemzetközi szabályozást.

A **UNODC Global SMART program** legfrissebb kiadványa a nemzetközi közösség azon jogi válaszait elemzi, amelyek az új pszichoaktív szerek által jelentett veszélyek hívtak életre. Áttekintést nyújt a már létező szabályozásról, valamint az országok által a problémára adott válaszként bevezetett új jogszabályokról. A kiadványban az egyedi listákat és generikus valamint analóg csoportokat tartalmazó szabályozásokról, és a legújabb innovatív jogi megközelítésekről is olvashatnak az új pszichoaktív szerekkel kapcsolatban.

A megjelent összefoglaló konkrét példákat mutat be az ÚPSZ-ok ellenőrzésének érdekében hozott jogi válaszok közül globális, regionális és nemzeti szinten is. Az Óceániában, Ázsiában, Afrikában, Európában és az amerikai kontinensen az elmúlt 18 hónapban megvalósított jogszabályok részletes elemzése mellett a nemzetközi kábítószer-szabályozásban történt változásokat is bemutatja, különös tekintettel a 2015 márciusában a Kábítószerügyi Bizottság (Commission on Narcotic Drugs) döntésére, amely alapján 10 ÚPSZ került nemzetközi szabályozás alá.

A kiadvány angol nyelven érhető el a **UNODC honlapján**. ■

BÜNTETÉSEK AZ EU-BAN: JOGI ÁTTEKINTŐ ÉS ÖSSZEHASONLÍTÓ ALKALMAZÁS

Az EMCDDA legújabb (béta verziójú) alkalmazása az európai országok kábítószerekkel kapcsolatos büntetőjogi hátterét tekinti át. Az újszerű megközelítés célja, hogy az egyes elkövetői magatartástípusok szerint több ország jogi szabályozása összehasonlítható legyen különböző témakörök mentén.

Az eszköz lehetőséget ad arra, hogy megvizsgáljuk és összehasonlítsuk a büntetéseket és az alternatív válaszokat az alapcselekmények: használati, személyes használatra történő birtoklás és kereskedői típusú bűncselekmények tekintetében. Az alkalmazás további előnye, hogy témák (kábitószer-típus, kábítószer mennyisége, függőség, visszaeső elkövetés stb.) szerint követhető a büntetések változása.

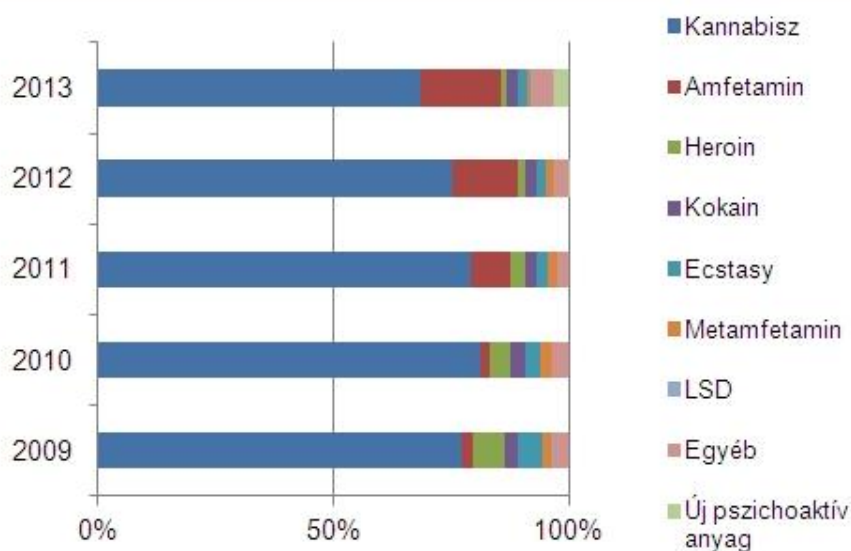
Az **EMCDDA honlapján** elérhető kereső eszköz hiánypótló az Európai Unió országainak jogszabályi környezetének feltérképezésében és összehasonlító elemzésében. ■

FÓKUSZBAN A VISSZAÉLÉS KÁBITÓSZERREL BŰNCSELEKMÉNYEK ALAKULÁSA

Az elmúlt öt évből rendelkezésre álló adatok szerint a visszaélések több mint háromnegyedét kannabisszal követték el. A bűncselekmények szerípus szerinti megoszlásának változása követte a kábítószerpiacon bekövetkező változásokat: 2009 és 2013 között a heroinnal elkövetett esetek aránya 1%-ra esett vissza, csökkent az ecstasy-val elkövetett visszaélések aránya is, míg az amfetamin évről évre növekvő arányban jelent meg az elkövetés tárgyaként. Az új pszichoaktív szerekkel való (kereskedői típusú) visszaélés 2012 áprilisa óta von maga után büntetőjogi felelősséget,

a bűnügyi statisztikában először 2013-ban szerepeltek érdemi számban ilyen esetek. 2013-ban az 5545 regisztrált visszaélés kábítószerrel bűncselekmény 68,4%-ában (3775 eset) a visszaélés tárgya kannabisz volt. A bűncselekmények 17,3%-t amfetammal, 2,5%-át kokainnal, 1,8%-át MDMA-val (ecstasy), 1,2%-át heroinnal, 0,9%-át metamfetammal követték el. A visszaélés tárgyaként új pszichoaktív anyag 190 esetben (3,4%) került rögzítésre. „Egyéb” kategóriába sorolt szer volt az elkövetés tárgya 232 esetben (4,2%). ■

A regisztrált visszaélés kábítószerrel bűncselekmények számának megoszlása az elkövetés tárgya szerípus szerint, 2009 és 2013 között

Forrás: ENYÜBS 2014, elemezte: NFP
NFP - A kábítószer-helyzet Magyarországon 2004-2014

BESZÁMOLÓ A JOGI KAPCSOLATTARTÓK ÉVES TALÁLKOZÓJÁRÓL

Az EMCDDA 2015 szeptemberében rendezte meg az országok jogi kapcsolattartói részére szokásos éves találkozóját. A tagállamok képviselői mellett a megbeszélésen részt vett több, az EU-val szomszédos ország, akik szintén részt vesznek a hálózat működtetésében, az Eurojust, az Európai Bizottság és az Európai Gyógyszerügynökség munkatársai is meghívást kaptak.

A szakmai találkozót Wolfgang Götz, az EMCDDA igazgatója nyitotta meg, majd a tagállamok az elmúlt év fejleményeiről tájékoztatták a résztvevőket. Az EMCDDA beszámolt a következő jelentéseinek frissített változatáról: **Innovatív válaszok az ÚPSZ jelenségre; Büntetések alternatívái**. Előadás hangzott el a következő témában: a legalizált kannabisz népegészségügyre gyakorolt hatása Coloradoban. Az előadások után hosszas diskusszió alakult ki a kannabisz orvosi felhasználási módjairól, valamint ezen készítmények jogi szabályozásáról az egyes országokban. Az EMCDDA készül egy áttekintés kiadására, melyben a kábítószer-használat és a közúti közlekedés összefüggéseit vizsgálják. A találkozó során finomításra kerültek azok a szempontok, amelyek alapján az adatgyűjtés és az összehasonlító elemzés megvalósulhat. A megbeszélés további témája volt a kábítószerrel összefüggő bűncselekmények büntetéseinek és kényszerítő szankcióinak elkerülésére lehetőséget adó alternatív intézkedések vizsgálata. A témában elhangzott egy előadás a RAND Europe képviselőitől egy Európai Bizottság által finanszírozott kutatási projekt előzetes eredményeiről.

A találkozóról bővebb felvilágosítást ad: Dr. Varga Orsolya, varga.orsolya@oek.antsz.hu ■

EMCDDA TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓS DÍJ 2015

2015-ben ismét díjazta az EMCDDA a kábítószer-problémához kapcsolódó színvonalas európai tudományos publikációkat. A pályázatra benyújthatók voltak azok a cikkek, amelyek a kábítószer-jelenségre fókuszálnak és 2014-ben jelentek meg szakmailag lektorált folyóiratban.

A következő munkák részesültek a díjban (pályázati kategóriák szerint):

1. Alapvető biológiai, neurobiológiai és viselkedéstudományi kutatások: Pregnenolone can protect the brain from cannabis intoxication (2014), Monique Vallée (Franciaország).
2. Populációs vizsgálatok és epidemiológia (beleértve a terepkutatást és az etnográfiai kutatást): Challenges of surveying wastewater drug loads of small populations and generalizable aspects on optimizing monitoring design (2014), Christoph Ort (Svájc).
3. Keresletcsökkentés (prevenció, kezelés, ártalomcsökkentés és reintegráció): Use of contingency management incentives to improve completion of hepatitis B vaccination in people undergoing treatment for heroin dependence: a cluster randomised trial (2014), Tim Weaver and Nicola Metrebian (Egyesült Királyság).
4. Kínálati oldal: bűnözés és kínálatcsökkentés: Hashish revival in Morocco (2014), Pierre-Arnaud Chouvy (Franciaország).
5. Drogpolitika (jogi szabályozás, költségvetési kiadások, stratégiák): A social cost perspective in the wake of the Portuguese strategy for the fight against drugs (2015/published online in 2014), Ricardo Gonçalves (Portugália).

A díjakat szeptember 23-án a Lisbon Addictions 2015 nemzetközi konferencia egyik kísérő eseményként adta át az EMCDDA igazgatója Wolfgang Götz, valamint az EMCDDA Tudományos Bizottságának elnöke Prof. Dr Gerhard Bühringer.

További információ elérhető az [EMCDDA honlapján](#). ■

EMCDDA IGAZGATÓVÁLASZTÁS

Az EMCDDA igazgatói posztjában 2016. január 1-től Alexis Goosdeel váltja a 10 éve a feladatot ellátó Wolfgang Götz-öt. A hosszas kiválasztási folyamat végén szeptember 10-én az EMCDDA Igazgatótanácsa meghallgatta az Európai Bizottság által júliusban kiválasztott három jelöltet, majd titkos szavazás során kétharmados többséggel Alexis Goosdeelt választotta meg.

A kinevezés utolsó lépéseként szeptember 23-án az Európai Parlamentben történt meghallgatását követően Alexis Goosdeel megkapta az öt évre szóló igazgatói kinevezést.

További információ elérhető az [EMCDDA honlapján](#). ■

UPSZI – SZEPTEMBERI AKTUALITÁSOK

Riasztás

Az EMCDDA ebben a hónapban egy riasztást adott ki:

Az EMCDDA-hoz a Korai Jelzőrendszeren keresztül érkezett riasztások alapján 22 haláleset történt az acetilfentanil nevű vegyülettel összefüggésben. 20 eset Svédországban, míg 2 eset az Egyesült Királyságban történt (ezek közül 20 eset 2015 áprilisa és augusztusa között). Mind a 22 esetben analitikai vizsgálatok igazolták az acetilfentanil jelenlétét, azonban eddig csak 11 esetben rendelkeznek információval a halál okáról. Ezekben az ügyekben megállapították, hogy az acetilfentanil volt a halál oka, vagy hozzájárult az elhalálozáshoz.

Az acetilfentanil eddig 6 országban került lefoglalásra: Belgiumban, Finnországban, Franciaországban, Lengyelországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban. Különböző megjelenési formában találták a vegyületet, porként, folyadékként és tablettaként.

Az Európai Unió tagállamaiban 2015. augusztus 15. és szeptember 15. között megjelent új anyagok:

- az **1-(4-fluoro-2,5-dimethoxyphenyl)propan-2-amine (DOF)** nevű vegyület, mely azonosításáról Szlovénia tett bejelentést.
- az **1-(4-Chlorophenyl)-N-methylpropan-2-amine (4-CMA)** nevű vegyület, mely azonosításáról Belgium tett bejelentést.
- a **3-methoxy-2-(methylamino)-1-(4-methylphenyl)propan-1-one (Mexedrone, 4-MMC-oMe, 'MEX')** nevű vegyület, mely azonosításáról az Egyesült Királyság tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések.

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2015

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
október				
11-15.	EMCDDA, SCORE, SEWPROF, Eawaq	2 nd International conference on Wastewater-based drug epidemiology	Ascona, Svájc	A konferencia honlapja
28.	Public Policy Exchange	Addressing Europe's Drug Problem: <i>Combating Drug Trafficking and Substance Misuse</i>	Brüsszel, Belgium	A konferencia honlapja
november				
26-28.	MAT	X. Országos Kongresszus	Siófok	A kongresszus honlapja